

TEICNEOLAÍOCHT FAISNÉISE & CUMARSÁIDE (TFC) POLASÁÍ ÚSÁIDE INGHLACTHA

V1.6 Iúil 2023

Polasáí/ Doiciméad Uimh: PL/016	Leagan Uimh: V1.6 Iúil 2023
Leaganacha roimhe seo: V1.5 Samhain 2018	Dáta Éifeachta: Iúil 2023
Faomhadh/Nótáil Boird Meán Fómhair. 2023	Dáta Athbhreithnithe: 14/07/2023

Tábla na n-Ábhar

1.	Raon Feidhme.....	3
2.	Caighdeán Theicniúla TFC.....	4
3.	Freagrachtaí úsáideora	5
4.	Gníomhartha Toirmisceithe Úsáideoir.....	6
5.	Rialacháin agus Treoirínte Ginearálta um Úsáid Ghléis	8
5.1	Ábhar.....	8
5.2	Trealamh agus Acmhainní	8
5.3	Slándáil agus Pasfhocail	8
5.4	Úinéireacht Bogearraí.....	8
5.5	Rúndacht	9
5.6	Príobháideacht	9
5.7	Polasaí Monatóireachta.....	9
5.8	Impleachtaí Dlíthiúla a bhaineann le Sonraí Leictreonacha a Stóráil ..	9
5.9	Ábhar de chineál graosta nó maslach.....	11
5.10	Slándáil.....	11
6.	Bonneagar Microsoft 365 (ríomhphost, Foirne etc. san áireamh).....	11
6.1	Rioscaí a Bhaineann le Ríomhphost.....	13
6.2	Rialacha maidir le hÚsáid Ríomhphost.....	13
7.	An Idirlíon/Néalseirbhísí	15
7.1	Rialacha maidir le húsáid Idirlín/Néalseirbhísí	15
8.	Bonneagar Gutha	16
9.	Uirlisí Leictreonacha Eile.....	17
10.	Bradaíl.....	17
11.	Na Meáin Shóisialta	17
12.	Meáin Inbhainte	17
13.	Criptiú	18
14.	Beir leat do Ghléas Féin (BYOD).....	18
15.	Cianrochtain.....	18
15.1	Chianobair	18
15.2	Caighdeán Theicniúla TFC.....	19
15.3	Freagrachtaí Tríú Páirtithe	20
15.4	Freagrachtaí Úsáideora	20
16.	Sárúithe ar Pholasaí.....	21
AGUISÍN A	Sainmhínte a úsáidtear ar fud na bpolasaithe.....	22
AGUISÍN B	Reachtanna ábhartha	25

Polasaí/ Doiciméad Uimh: PL/016	Leagan Uimh: V1.5 Samhain 2017
Leaganacha roimhe seo: N/B	Dáta Éifeachta: 26/07/2018
Faomhadh/Nótáil Boird Eanáir 2019	Dáta Athbhreithnithe: 24/07/2019

1. Raon Feidhme

Baineann an polasaí seo le haon duine atá údaraithe chun rochtain a bheith aige ar chórais faisnéise Bhord Oideachais & Oiliúna Átha Cliath agus Dhún Laoghaire (*DDLETB*). Áirítear leis sin, ach níl sé teoranta dóibh, fostaithe *DDLETB* (bainisteoirí agus foireann), conraitheoirí chuig *DDLETB* agus sainchomhairleoirí atá ar frúiliú ag arna bhfostú ag *DDLETB* dá ngairtear le chéile 'úsáideoirí' anseo feasta chun críche na polasaithe seo.

Baineann an polasaí seo le gach Bonneagar & Seirbhísí TFC arna soláthar ag *DDLETB* lena n-áirítear, ach gan a bheith teoranta dóibh seo a leanas: an t-idirlíon/néalseirbhísí, r-phost, ríomhairí deisce, ríomhairí glúine agus gléasanna táibléid, ceamaraí digiteacha, bonneagar gutháin (lena n-áirítear ríomhairí deisce, fóin phóca agus fóin chliste), feidhmchláir. agus córais néalta. Tá sé de fhreagracht ar úsáideoirí a chinntiú go n-úsáidtear gach uirlis dá leithéid i gcomhréir leis an bpolasaí seo.

Bítear ag súil go n-úsáidfidh gach úsáideoir an cleachtas is fearr agus go n-iompróidh siad iad féin ar bhealach a oireann do chomhlíonadh dualgas san ionad oibre. D'fhéadfadh dliteanas pearsanta úsáideoirí agus/nó dliteanas ionadach thar ceann *DDLETB* a bheith mar thoradh ar shárúithe ar an bpolasaí seo faoi na reachtanna ábhartha lena n-áirítear, ach gan a bheith teoranta dóibh siúd atá liostaithe i bhFoscú B.

Ba cheart an polasaí seo a léamh i gcomhar le polasaithe eile atá ann cheana féin de chuid *DDLETB*.

Tá na polasaithe sin ar fáil ar shuíomh idirlín shuíomh gréasáin *DDLETB*.

Polasaí/ Doiciméad Uimh: PL/016	Leagan Uimh: V1.5 Samhain 2017
Leaganacha roimhe seo: N/B	Dáta Éifeachta: 26/07/2018
Faomhadh/Nótáil Boird Eanáir 2019	Dáta Athbhreithnithe: 24/07/2019

2. Caighdeáin Theicniúla TFC

- Cuirtear gach rochtain ar shonraíocht DDLETB ar fáil trí úsáid a bhaint as caighdeáin chumarsáide criptithe amháin
- Éilíonn gach rochtain ar Shonraí DDLETB go n-úsáidfear Fíordheimhniú Ilfhachtóiriúil (MFA)
- Teastaíonn rollú rathúil i réitigh bhainistíochta gléasanna DDLETB le haghaidh rochtain ar Shonraíocht DDLETB
- Ní cheadaítear sonraí DDLETB a rochtain agus a stóráil ach trí fheidhmchláir agus meáin cheadaithe a úsáid
- D'fhéadfadh rochtain ar shonraí DDLETB a bheith srianta bunaithe ar shuíomh geografach agus d'fhéadfadh go mbeadh ceadú roimh ré ag teastáil ó Roinn Teicneolaíochta Faisnéise agus Cumarsáide DDLETB, dá ngairtear an Roinn TFC anseo feasta.
- D'fhéadfaí srian a chur le stóráil sonraí DDLETB chuig gléasanna DDLETB áitiúla ag brath ar chumas ghléis agus/nó riachtanais slándála. Ní mór sonraí DDLETB a shábháil ar fhreastalaithe DDLETB nó ar bhonneagar néil DDLETB.
- Nuair is féidir, féadfar gnéithe slándála breise a bhaineann le feidhmchláir DDLETB a thabhairt isteach nuair is cuí
- Nuair is cuí, féadfaidh an Roinn TFC a ceart chun Sonraí DDLETB a ghlanadh ó ghléas BOTBAC a fheidmiú má:
  - Chailltear nó goidtear an gléas;
  - Chuireann an fostaí deireadh lena f(h)ostaíocht
  - Théann an fostaí ar scor nó má éiríonn sé as oifig
  - Chinntear gurb é an gléas foinse an tsáraithe sonraí nó polasaí, nó aithníodh go bhfuil sé ionfhabhtaithe le víreas nó bogearraí mailíseacha is cúis le bagairt ar shlándáil bhonneagair DDLETB / TFC;
- Eiseoidh an Roinn TFC ó am go ham treoirínthe teicniúla mionsonraithe a bhaineann le Bonneagar Teicneolaíochta DDLETB
- Cuirfidh an Roinn TFC prionsabal an údaráis is lú i bhfeidhm maidir le rialuithe rochtana chun a chinntiú nach n-oibríonn úsáideoirí le pribhléidí ardaithe nuair nach bhfuil siad sin riachtanach

Polasaí/ Doiciméad Uimh: PL/016	Leagan Uimh: V1.5 Samhain 2017
Leaganacha roimhe seo: N/B	Dáta Éifeachta: 26/07/2018
Faomhadh/Nótáil Boird Eanáir 2019	Dáta Athbhreithnithe: 24/07/2019

3. Freagrachtaí úsáideora

- Nuair a bhíonn gléas DDLETB á úsáid lasmuigh de scoil, coláiste, ionad nó Seirbhís FET, níor cheart é a fhágáil gan duine ina láthair agus, más féidir, ba chóir é a chur faoi ghlas go fisiciúil;
- Agus gléas DDLETB á úsáid chun sonraí DDLETB a rochtain in áiteanna poiblí, ní mór don Úsáideoir a bheith cúramach nach féidir le daoine neamhúdairithe na sonraí a léamh;
- Ní mór paistí agus nuashonruithe a shuiteáil go rialta ar ghléas DDLETB;
- Tá PIN Slán / Pasfhocal / Fíordheimhniú ag teastáil ar gach gléas DDLETB a úsáidtear chun Sonraí DDLETB a rochtain / a tharchur.. Ní mór gléas DDLETB a shocrú chun uathghlasáil agus PIN / Pasfhocal / Fíordheimhniú a cheangal le díghlasáil, má bhíonn sé díomhaoin ar feadh deich nóiméad
- Bítear ag súil go n-úsáidfídh úsáideoirí a ngléas DDLETB ar bhealach eiteiciúil i gcónaí agus go gcloifídh siad le polasaithe DDLETB i gcónaí
- Ní mór aon ghníomhaíocht amhrasach a thuairisciú go pras don Roinn TFC
- Ní cheadaítear ach sonraí DDLETB a aistriú chuig gléas DDLETB amháin
- Ní mór d'úsáideoirí an Roinn TFC a chur ar an eolas sula ndéantar aon gléas DDLETB a dhiúscairt, a dhíol nó a thabhairt do thríú páirtí le haghaidh cothabhála nó seirbhíse;
- Ní mór d'úsáideoirí a chinntiú go mbaintear Sonraí DDLETB ar fad de gléas DDLETB sula ndiúscaítear iad, sula ndíoltar iad nó sula dtugtar do thríú páirtí iad le haghaidh cothabhála nó seirbhíse.
- Ní mór d'úsáideoirí a bheith aireach ar oibleagáidí DDLETB agus iad ag liostáil le seirbhísí nó feidhmchláir lena n-áirítear, ach gan a bheith teoranta do shlándáil, cosaint sonraí agus soláthar
- Má chailltear nó má ghoidtear gléas, ba cheart don úsáideoir dul i dteagmháil leis an Roinn TFC. Ní mór an cailleanas a thuairisciú freisin don Oifigeach Cosanta Sonraí ag dataprotection@ddletb.ie.

Polasaí/ Doiciméad Uimh: PL/016	Leagan Uimh: V1.5 Samhain 2017
Leaganacha roimhe seo: N/B	Dáta Éifeachta: 26/07/2018
Faomhadh/Nótáil Boird Eanáir 2019	Dáta Athbheithnithe: 24/07/2019

4. Gníomhartha Toirmisceithe Úsáideoir

Ní cheadaítear d'úsáideoirí Sonraí DDLETB a íoslódáil chuig stóráil ghléis áitiúil, nó uaslódáil chuig réitigh néalstórála 3ú páirtí neamhúdaraíthe.

Ní cheadaítear rochtain a fháil ar Shonraí DDLETB i gcás ina mbaineann aon cheann díobh seo a leanas;

- I gcás ina roinntear an gléas le haon duine eile, e.g. ríomhaire glúine an teaghlaigh/an tí
- I gcás ina ndearnadh an gléas a chur i gcontúirt d'aon ghnó, e.g. gléas fréamhaithe (Android) nó gléas (iOS); le srianta sáraithe;
- Má dhéantar rochtain ar ábhair mhídhleathacha nó neamhcheadaithe nó má stóráiltear iad ar an ngléas;
- Má úsáidtear nó má úsáideadh feidhmchláir bogearraí neamhcheadúnaithe / modhnaithe go mídhleathach;
- Nuair a bhíonn nasc le líonra Wi-Fi anaithnid á úsáid. (seachas nuair a leantar Cianrochtain ar threoir polasaí foirne)

Ina theannta sin;

- Níl cead ag úsáideoirí cuntas DDLETB Microsoft 365 a úsáid agus iad ag clárú le haghaidh feidhmchláir phearsanta, seirbhísí pearsanta nó síntiúis phearsanta
- Níl cead ag úsáideoirí dintiúirí DDLETB Microsoft 365 a úsáid le haghaidh feidhmchláir phearsanta, seirbhísí pearsanta nó síntiúis phearsanta
- Níl cead ag úsáideoirí ríomhphoist a chur ar aghaidh (go huathoibríoch nó eile) chuig córais ríomhphoist nach córais DDLETB iad
- Níl cead ag úsáideoirí sonraí DDLETB a stóráil i bhfillteáin Deisce nó Mo Dhoiciméid áitiúil mar níl na suíomhanna sin slánaithe ag cúltacaí DDLETB
- Ní féidir le húsáideoirí sonraí DDLETB a shioncronú le Microsoft, Google, Apple, Adobe nó le córais stórála ríomhphoist/sonraí neamhcheadaithe eile dá leithéid
- Níl cead ag úsáideoirí seoltaí ríomhphoist pearsanta, ID Apple pearsanta nó modhanna neamhcheadaithe eile dá leithéid a úsáid chun logáil isteach i ngléasanna, feidhmchláir nó córais néil DDLETB.
- Níl cead ag úsáideoirí logáil isteach áitiúla a chruthú a sheachnaíonn nó a athsholáthróidh na cinn a chruthaigh an Roinn TFC.
- Níl cead ag úsáideoirí seoltaí ríomhphoist pearsanta a úsáid le haghaidh gnó DDLETB

Polasaí/ Doiciméad Uimh: PL/016	Leagan Uimh: V1.5 Samhain 2017
Leaganacha roimhe seo: N/B	Dáta Éifeachta: 26/07/2018
Faomhadh/Nótáil Boird Eanáir 2019	Dáta Athbhreithnithe: 24/07/2019

- Níl cead ag úsáideoirí Scáth TFC a thabhairt isteach i mBonneagar Teicneolaíochta DDLETB

Polasaí/ Doiciméad Uimh: PL/016	Leagan Uimh: V1.5 Samhain 2017
Leaganacha roimhe seo: N/B	Dáta Éifeachta: 26/07/2018
Faomhadh/Nótáil Boird Eanáir 2019	Dáta Athbheithnithe: 24/07/2019

5. Rialacháin agus Treoirínte Ginearálta um Úsáid Ghléis

5.1 Ábhar

Breathnófar ar gach ábhar leictreonach a chruthaítear nó a fhaightear agus úsáid á baint as trealamh nó seirbhísí arna soláthar ag *DDLETB* mar mhaoin de chuid *DDLETB*.

5.2 Trealamh agus Acmhainní

Fanann an trealamh ar fad a sholáthraíonn *DDLETB* le húsáid ag an bhfoireann faoi úinéireacht an *DDLETB*. Níl cead ag fostaithe aon trealamh den sórt sin a bhaint, lena n-áirítear ach gan a bheith teoranta do ríomhairí deisce, ríomhairí glúine, táibléad, gutháin phóca, etc. ó áitreabh *DDLETB* gan údarú a fháil roimh ré ón mbainisteoir líne. Má bhaintear trealamh, ní mór don úsáideoir é a choinneáil i dtimpeallacht shlán.

Tá sé de fhreagracht ar úsáideoirí trealamh a thabhairt ar ais chuig *DDLETB* ag deireadh an chonartha fostaíochta, scoir, éirí as oifig etc.

Is é an t-úsáideoir atá freagrach as a chur ar an eolas faoi na nósanna imeachta cearta oibriúcháin le haghaidh gléasanna nó feidhmchláir *DDLETB*. Ba chóir d'úsáideoir atá neamhchinnte faoin nós imeachta ceart in aon chás soiléiriú a fháil ón Roinn TFC roimh dul ar aghaidh.

Níl cead ag úsáideoirí a bheith páirteach in iompar a chuireann isteach ar úsáid acmhainní TFC comhroinnte agus/nó ar ghníomhaíochtaí úsáideoirí eile.

5.3 Slándáil agus Pasfhocail

Níl cead ag úsáideoirí leas a bhaint as cearta rochtana aon duine eile ná iarracht a dhéanamh rochtain a fháil ar acmhainní nó ar shonraí. In imthosca eisceachtúla ina bhfuil rochtain ag teastáil, ní mór do Cheann na Roinne í a iarraidh i scríbhinn ar Cheannaire T.F.C. Ní féidir le húsáideoirí iarracht a dhéanamh seachaint ná iniúchadh a dhéanamh ar aon mheicníochtaí slándála a rialaíonn rochtain ar ghléasanna nó feidhmchláir.

Ní fhéadfaidh aon bhall foirne mífhaisnéis a thabhairt dó/di féin mar dhuine aonair eile. Áiríonn sé seo úsáid a bhaint as ainm úsáideora agus pasfhocal ball foirne eile.

Caithfidh pasfhocail a bheith faoi rún ag gach úsáideoir agus ní féidir iad a chur ar aghaidh chuig aon duine eile. Féadfaidh an Roinn TFC an rogha a sholáthar chun aon pasfhocail a athrú de réir mar is gá. Is ar gach úsáideoir amháin atá an fhreagracht as rochtain slándála ar a ríomhaire, ar a ríomhaire glúine nó ar aon ghléas leictreonach eile.

5.4 Úinéireacht Bogearraí

Tá na bogearraí go léir a chuireann *DDLETB* ar fáil d'úsáideoir ceadúnaithe agus faoi úinéireacht *DDLETB* agus ní féidir le haon fhostaí de chuid *DDLETB* iad a íoslódáil, a stóráil in aon áit eile ná iad a aistriú chuig duine eile.

Polasaí/ Doiciméad Uimh: PL/016	Leagan Uimh: V1.5 Samhain 2017
Leaganacha roimhe seo: N/B	Dáta Éifeachta: 26/07/2018
Faomhadh/Nótáil Boird Eanáir 2019	Dáta Athbhreithnithe: 24/07/2019

Níor cheart i gcás ar bith bogearraí a íoslódáil ón idirlíon/néalseirbhísí nó a shuiteáil ó fhoinse ar bith eile agus a úsáid ar ghléasanna *DDLETB* gan cead a fháil roimh ré ón Roinn TFC. D'fhéadfadh gníomh araíonachta a bheith mar thoradh ar aon sárú ar na ceanglais seo.

5.5 Rúndacht

Ní mór d'úsáideoirí rúndacht a choinneáil agus iad i mbun a gcuid dualgas agus fad a bhíonn siad ar ghnó *DDLETB*.

5.6 Príobháideacht

Ba cheart a thuiscint nach dtugann *DDLETB* ráthaíocht nó ceart chun príobháideachta nó rúndachta d'úsáideoirí maidir le húsáid aon teicneolaíochta agus níor cheart go mbeadh aon ionchas ag úsáideoirí le príobháideacht agus acmhainní TFC *DDLETB* á n-úsáid acu.

5.7 Polasaí Monatóireachta

Coimeádann *DDLETB* an ceart agus an rún chun monatóireacht a dhéanamh ar bhonneagar TFC lena n-áirítear, ach gan a bheith teoranta do, ábhar ríomhphoist agus úsáid Idirlín/Néalseirbhísí chun a chinntiú go bhfuil an teicneolaíocht in úsáid i gceart agus chun *DDLETB* agus a fostaithe a chosaint ó dhliteanas, lena n-áirítear, ach gan a bheith teoranta dóibh seo a leanas: comhionannais, cosanta sonraí, reachtaíocht pornagrafaíochta agus cóipchirt. Ní sárú é seo ar aon chearta aonair ar phríobháideacht pearsanta faoi Chosaint Sonraí agus an RGCS. Tá samplaí i bhFoscú B de na reachtanna ábhartha.

Is féidir monatóireacht a dhéanamh ar na Sonraí Leictreonacha go léir lena n-áirítear gach ábhar ar an Suíomh Gréasáin, ar an Deasc agus ar an ngléas. Níl an liosta seo uileghabhálach. Féadfaidh forbairtí monatóireachta athrú le himeacht ama. Ina theannta sin, féadfaidh *DDLETB* monatóireacht a dhéanamh ar gach gléas le haghaidh íomhánna agus ábhar míchuí.

Tá bogearraí Bainistíochta Gléasanna Soghluaiste (MDM) éigeantach agus suiteáilte ar gach gléas lena n-áirítear ríomhairí glúine, táibléad etc.

5.8 Impleachtaí Dlíthiúla a bhaineann le Sonraí Leictreonacha a Stóráil

Tá an fhaisnéis go léir a choinnítear i bhformáid leictreonach faoi réir ceanglas reachtach, mar atá faisnéis a choinnítear i bhformáid pháipéir. Áirítear ar na ceanglais seo ach níl siad eisiach don Reachtaíocht Cóipchirt, um Chosaint Sonraí agus um Shaoráil Faisnéise agus na dliteanais a d'fhéadfadh teacht as sárúithe ar an reachtaíocht sin. Tá samplaí i bhFoscú B de na reachtanna ábhartha.

Níor cheart go mbeadh san fhaisnéis phearsanta ach faisnéis a bhaineann leis an duine aonair agus leis an gcuspóir dá bhfuil sé á stóráil. Ní féidir sonraí a úsáid chun aon chríche eile. Ní mór na sonraí seo a choinneáil i bhformáid chruinn agus ní mór iad a athrú má thagann an t-úsáideoir/Bord ar an eolas faoi mhíchruinneas.

Polasaí/ Doiciméad Uimh: PL/016	Leagan Uimh: V1.5 Samhain 2017
Leaganacha roimhe seo: N/B	Dáta Éifeachta: 26/07/2018
Faomhadh/Nótáil Boird Eanáir 2019	Dáta Athbhreithnithe: 24/07/2019

Is cion é doiciméid a athrú nó a fhalsú i bhformáid leictreonach nó i bhformáid páipéir / cóip chrua. Ní mór a bheith cúramach agus faisnéis a fuarthas ó thríú páirtí nó faisnéis a bhaineann go sonrach le heagraíocht eile á cur ar aghaidh nó á seoladh.

Ba chóir go mbeadh a fhios ag fostaithe gurbh seans nach mbaintear den chóras í trí fhaisnéis a scriosadh agus go bhféadfadh an fostóir ábhar scriosta a athbhreithniú agus/nó a nochtadh do thríú páirtithe.

Polasaí/ Doiciméad Uimh: PL/016	Leagan Uimh: V1.5 Samhain 2017
Leaganacha roimhe seo: N/B	Dáta Éifeachta: 26/07/2018
Faomhadh/Nótáil Boird Eanáir 2019	Dáta Athbhreithnithe: 24/07/2019

5.9 Ábhar de chineál graosta nó maslach

Tá úsáideoirí faoi réir gach reachtaíochta a rialaíonn úsáid acmhainní TFC *DDLETB*. Níl cead ag úsáideoirí ábhar a stóráil, a íoslódáil, a uaslódáil, a scaipeadh nó a dháileadh ar bhealach eile ina bhfuil:

- Aon ráiteas maolaitheach maidir le hinscne, stádas ábhartha, stádas teaghlaigh, claonadh gnéasach, creideamh reiligiúnach nó polaitiúil, aois, míchumas, cine nó ballraíocht den lucht taistil nó catagóirí eile de bhun an dlí is infheidhme.
- Aon ábhar de chineál pornagrafach.
- Aon ábhar de chineál péidifiligh.
- Ábhar ina bhfuil teanga mhaslach nó teanga bhréagach.
- Aon ábhar toirmisceithe le dlí.

Má fhaigheann nó má bhreathnaíonn úsáideoir aon ábhar den sórt sin, ba chóir don úsáideoir é a chur in iúl dá mbainisteoir líne, don Bhainisteoir TFC nó don Bhainisteoir Acmhainní Daonna;

5.10 Slándáil

Is féidir le Bogearraí Éirice agus Víris dul isteach in eagraíocht ar roinnt bealaí éagsúla:

- Meáin stórála digiteacha gan scanadh (e.g. dlúthdhioscaí, DVDanna, dioscaí flapacha, méaróga cuimhní USB) á dtabhairt isteach san eagraíocht.
- R-phoist nó ceangaltáin
- Sonraí íoslódáilte ón Idirlín/Néalseirbhísí.

Caithfidh úsáideoirí a bhfuil gléasanna *DDLETB* acu a bheith eolach ar nósanna imeachta *DDLETB* a rialaíonn úsáid USB, Cátaí SD, dlúthdhioscaí agus bogearraí eile agus cloí leo. Tá sé de fhreagracht phearsanta ar gach úsáideoir réamhchúraimí a ghlacadh lena chinntiú nach dtabharfar víris isteach in aon ghléas nó córais *DDLETB* a mbíonn siad i dteagmháil leo.

Ní fhéadfaidh aon úsáideoir cuir isteach ar na bogearraí Slándála/Frithvíreas atá suiteáilte ar a ngléas nó iad a dhíchumasú. Ní mór aon víreas nó teagmhas slándála, earráid víreas nó teachtaireachtaí slándála a thuirisciú go pras don [Roinn TFC](#).

6. Bonneagar Microsoft 365 (ríomhphost, Foirne etc. san áireamh)

Cuirtear cuntas Microsoft 365 ar fáil d'úsáideoirí chun cumarsáid a éascú idir an fhoireann, na foghlaimeoirí agus idir an *DDLETB* agus a chliaint agus a soláthraithe.

Ní mór gach cumarsáid ríomhphoist a dhéanamh le bonneagar Microsoft 365 amháin. Cé go bhfuil go leor buntáistí ag baint le ríomhphost do *DDLETB* i dtéarmaí a

Polasaí/ Doiciméad Uimh: PL/016	Leagan Uimh: V1.5 Samhain 2017
Leaganacha roimhe seo: N/B	Dáta Éifeachta: 26/07/2018
Faomhadh/Nótáil Boird Eanáir 2019	Dáta Athbhreithnithe: 24/07/2019

chumarsáide go himheánach agus go seachtrach, cuireann sé rioscaí don eagraíocht freisin, go háirithe nuair a úsáideann fostaithe é lasmuigh dá ról *DDLETB*.

Ní mór do gach cruinniú ar líne a thionscnaíonn laistigh de DDLETB bonneagar Microsoft 365 amháin a úsáid.

Polasaí/ Doiciméad Uimh: PL/016	Leagan Uimh: V1.5 Samhain 2017
Leaganacha roimhe seo: N/B	Dáta Éifeachta: 26/07/2018
Faomhadh/Nótáil Boird Eanáir 2019	Dáta Athbhreithnithe: 24/07/2019

Tá freagracht ar gach fostaí íomhá *DDLETB* a choinneáil, acmhainní leictreonacha a úsáid ar bhealach táirgiúil agus chun a sheachaint *DDLETB* a chuir i mbaol dliteanais dhlíthiúil bunaithe ar a n-úsáid. Ba cheart a chuimhneamh go mbreathnaítear ar ábhar ríomhphoist mar thaifid oifigiúla chun críche reachtaíochta amhail an tAcht um Shaoráil Faisnéise, an tAcht um Chartlann An tAcht um Chartlann Náisiúnta, agus Cosaint Sonraí.

6.1 Rioscaí a Bhaineann le Ríomhphoist

- Is féidir le teachtaireachtaí víris bogearraí éirice agus/nó naisc chuige sin a iompar a d'fhéadfadh dochar mór a dhéanamh do chórais *DDLETB*
- D'fhéadfadh go mbaineann ceangaltáin ríomhphoist le daoine eile agus d'fhéadfadh impleachtaí cóipchirt a bheith i gceist le seoladh nó fáil gan chead.
- Tá sé ag éirí níos fusa anois teachtaireachtaí a sheoladh chuig daoine seachas an faighteoir beartaithe agus má tá sé rúnda nó íogair ó thaobh na tráchtála de, d'fhéadfadh sé seo a bheith ag sárú oibleagáidí slándála agus rúndachta *DDLETB* agus go ginearálta oibleagáidí cosanta sonraí
- Bíonn an r-phost tapa agus, mar sin, seoltar teachtaireachtaí a scríobhtar go pras nó go míchúramach láithreach agus gan deis a sheiceáil nó a rá ar bhealach eile. D'fhéadfadh dliteanas dlíthiúil a bheith ag *DDLETB* dá bharr.
- D'fhéadfadh teachtaireacht r-phoist a bheith ina ceangal dlíthiúil ar *DDLETB* ar bhonn conartha i gcásanna áirithe gan an t-údarás ceart a fháil go himheánach.
- Ba cheart féachaint ar ríomhphoist mar fhaisnéis a d'fhéadfadh a bheith poiblí, a bhfuil riosca méadaithe dliteanais dhlíthiúil ag baint leis don seoltóir, don fhaighteoir agus do na heagraíochtaí dá n-oibríonn siad.
- D'fhéadfadh naisc fhioscaireachta a bheith i r-phoist, féachaint le feiceáil mar theagmhálaithe dlisteanacha inmheánacha nó seachtracha agus féachaint le calaíocht a thionscnamh amhail atreorú sonrasc.

Má tá amhras ort faoi R-phost, déan teagmháil le do thoil leis an Roinn TFC.

6.2 Rialacha maidir le hÚsáid Ríomhphoist

Caithfidh ábhar ríomhphoist ar bith a bheith cosúil ó thaobh stíle le stíl aon chumarsáid scríofa mar litir nó tuairisc mar go bhfuil an seasamh dlíthiúil céanna acu. Tá sé

Polasaí/ Doiciméad Uimh: PL/016	Leagan Uimh: V1.5 Samhain 2017
Leaganacha roimhe seo: N/B	Dáta Éifeachta: 26/07/2018
Faomhadh/Nótáil Boird Eanáir 2019	Dáta Athbhreithnithe: 24/07/2019

tábhachtach go gcaitear le r-phoist ar an mbealach céanna le haon chineál cumarsáide scríofa eile ó thaobh poncaíochta, cruinnis, coimre agus rúndachta. Mar an gcéanna, ní mór d'aon eolas scríofa, stóráilte nó curtha ar aghaidh agus scaipthe cloí leis na treoirlínte laistigh den reachtaíocht um Chosaint Sonraí agus um Chomhionannas Fostaíochta agus de réir bheartas comhionannais *DDLETB*. Tá samplaí i bhFoscraibhinn B de na reachtanna ábhartha.

Chun na rioscaí a bhaineann le húsáid ríomhphoist laistigh de *DDLETB* a sheachaint nó a laghdú, ní mór na rialacha seo a leanas a chomhlíonadh:

- Ní mór síniú corparáideach an *DDLETB* a bheith le feiceáil ag deireadh gach ríomhphoist a sheoltar ó do sheoladh *DDLETB* chuig seoladh seachtrach.
- Tá ainm scoile, coláiste, ionad nó Seirbhís Breisoideachas agus Oiliúna (FET) *DDLETB* san áireamh i seoladh gach ball foirne agus tá sé le feiceáil ag gach faighteoir ríomhphoist. Léiríonn sé seo íomhá agus cáil na heagraíochta, mar sin ní mór do theachtaireachtaí ríomhphoist a bheith oiriúnach agus gairmiúil.
- Ba chóir litriú agus poncaíocht cheart a choinneáil i ngach cumarsáid.
- Cuirtear r-phost *DDLETB* ar fáil chun críocha gnó.
- Ba cheart breathnú ar ríomhphost mar litir fhoirmiúil scríofa, agus d'fhéadfadh go mbeadh líon na bhfaighteoirí i bhfad níos mó ná mar a bhí beartaithe ag an seoltóir. Mar sin is féidir iarmhairtí tromchúiseacha a bheith ag aon ráiteas clúmhillteach nó míchúramach, mar is féidir le haon chlaontacht indíreach. Tá sé toirmisceithe úsáid a bhaint as ráitis atá graosta, mígheanasach, gáirsiúil, gnéasaíoch, ciníoch, ciaptha nó míchuí eile, bíodh sé i bhfoirm scríofa, i bhfoirm cartún, i bhfíseán, i bhfuaim nó ar bhealach eile.
- Níor cheart go mbeadh ábhar i r-phoist a d'fhéadfadh idirdhealú a dhéanamh ar fhorais inscne, stádas pósta, stádas teaghlaigh, aoise, cine, creidimh, claonadh gnéis, míchumais nó ballraíochta den Lucht Taistil.
- Ní féidir liostaí seachadta a úsáid ach amháin i dtaca le gnó *DDLETB*.
- Féadfar doiciméid a ullmhaítear go himmheánach don phobal nó do chliaint a cheangal leis an ríomhphost. Mar sin féin, d'fhéadfadh sleachta as tuarascálacha seachas ár gcuid féin a bheith ag sárú cóipchirt agus ba cheart toiliú an údair a fháil go háirithe nuair a bhaintear an sliocht as a chomhthéacs bunaidh. Níor cheart faisnéis a fhaightear ó chustaiméir a scaoileadh chuig custaiméir eile gan cead a fháil roimh ré ón seoltóir bunaidh. Má tá amhras ort, téigh i gcomhairle le do bhainisteoir.

Polasaí/ Doiciméad Uimh: PL/016	Leagan Uimh: V1.5 Samhain 2017
Leaganacha roimhe seo: N/B	Dáta Éifeachta: 26/07/2018
Faomhadh/Nótáil Boird Eanáir 2019	Dáta Athbheithnithe: 24/07/2019

- Ná liostáil le haipeanna nó le seirbhísí néal nó le conarthaí eile thar ceann *DDLETB* ach amháin má tá faomhadh sainráite an Bhoird agat chun é sin a dhéanamh.
- Má fhaigheann tú aon teachtaireachtaí maslacha, míthaitneamhach, leatromach, ciaptha nó imeaglaithe tríd an gcóras ríomhphoist ní mór duit do bhainisteoir, an Bainisteoir TFC nó an bainisteoir AD a chur ar an eolas láithreach.
- Ní cóir ríomhphoist slabhra nó faisnéis mhí-oiriúnach a chur ar aghaidh go himheánach nó go seachtrach.
- Forchoimeádann agus tá sé beartaithe ag *DDLETB* an ceart a fheidhmiú gach teachtaireacht a chruthaítear, a fhaightear nó a sheoltar thar an gcóras ríomhphoist leictreonaigh a athbhreithniú, a iniúchadh, a idircheapadh, a rochtain agus a nochtadh chun críche ar bith nó nuair a mheasann sé gur gá.
- D'ainneoin ceart *DDLETB* aon teachtaireachtaí R-phoist a aisghabháil agus a léamh, ba cheart d'fhostaithe eile déileáil le teachtaireachtaí dá leithéid mar rún agus ba cheart go mbeadh rochtain ag an bhfaighteoir beartaithe amháin orthu. Níl cead ag fostaithe aon teachtaireachtaí ríomhphoist nach seoltar chucu a fháil nó a léamh. Níor cheart, áfach, rúndacht aon teachtaireachta a ghlacadh. Fiú nuair a scriostar teachtaireacht, is féidir fós an teachtaireacht sin a aisghabháil agus a léamh.
- .Ní féidir le húsáideoirí clárú le haip nó le seirbhís néil, gan cead a fháil roimh ré ón mBainisteoir Líne agus ón mBainisteoir TFC. Déantar é seo chun scaoileadh faisnéise rúnda *DDLETB* chuig tríú páirtithe a sheachaint.
- Ní mór d'úsáideoirí iad féin a chur ar an eolas maidir le húsáid chúí gnéithe ríomhphoist ar nós bcc agus roghanna criptithe

7. An Idirlíon/Néalseirbhísí

Cuirtear rochtain ar an Idirlíon / néalseirbhísí ar fáil don fhoireann de réir mar is gá chun críocha gnó *DDLETB* amháin a dhéanamh. Is le *DDLETB* gach faisnéis agus ábhar uaslódáilte ar an inlíon nó ar na seirbhísí arda.

7.1 Rialacha maidir le húsáid Idirlín/Néalseirbhísí

- Tá naisc Idirlín/Néalseirbhísí an *DDLETB* dírithe ar ghníomhaíochtaí a thacaíonn le gnó *DDLETB* nó le forbairt ghairmiúil na bhfostaithe.
- Is féidir monatóireacht a dhéanamh ar úsáid Idirlín/Néalseirbhísí ar bhonn córasach agus de réir mar is gá ag *DDLETB*.

Polasaí/ Doiciméad Uimh: PL/016	Leagan Uimh: V1.5 Samhain 2017
Leaganacha roimhe seo: N/B	Dáta Éifeachta: 26/07/2018
Faomhadh/Nótáil Boird Eanáir 2019	Dáta Athbhreithnithe: 24/07/2019

- Tá sé toirmisceithe aon chlár bogearraí nó ábhar eile a íoslódáil go neamhúdraithe.
- Is cion araíonachta é rochtain a fháil, a íoslódáil, a shábháil, a scaipeadh nó a tharchur ar aon ábhar nó ábhar ciníoch, clúmhillteach nó míchuí eile a d'fhéadfadh idirdhealú a dhéanamh ar fhorais inscne, stádas pósta, stádas teaghlaigh, aois, cine, reiligiún, claonadh gnéasach, míchumais nó ballraíocht den Lucht Taistil. Déanfar an riail seo a fhorghníomhú go docht agus breathnaítear uirthi an-dáiríre le dliteanais choiriúla ionchasacha a eascraíonn as.
- Is cion araíonachta é aon ábhar mígheanasach, gáirsiúil, pornagrafach leanaí nó pornagrafach do dhaoine fásta a rochtain, a íoslódáil, a shábháil, a scaipeadh nó a tharchur.
- Má tá íomhánna pornagrafacha á n-íoslódáil ag úsáideoir i bhfianaise úsáideora eile nó má tá na híomhánna sin á gcur ar aghaidh chuig an úsáideoir/na húsáideoirí sin, d'fhéadfadh go mbeadh ciapadh nó gnéaschiapadh ag páirtithe ciontaithe dá bharr. Ní mór teagmhais den sórt sin a thuairisciú don bhainisteoir ábhartha *DDLETB*. Seachas aon chion a d'fhéadfadh a bheith ann agus mí-oiriúnacht na gníomhaíochta sin, féadfaidh *DDLETB* a bheith faoi dhliteanas ionadach as aon éileamh a eascraíonn as iompar den sórt sin.
- Mar gheall ar na himpleachtaí tromchúiseacha coiriúla a bhaineann le rochtain a fháil ar phornagrafaíocht leanaí, is féidir aon fhostaí a fhaightear amach go raibh rochtain aige ar faisnéis den sórt sin a dhífhostú go hachomair agus d'aon úsáideoir, féadfar an t-ábhar a tharchur chuig an nGarda Síochána. Ina theannta sin, dá ndéanfaí fostaí a ionchúiseamh faoin Acht um Gháinneáil ar Leanáí agus Pornagrafaíocht Leanáí, 1998, trí bheith páirteach i ngníomhaíochtaí den sórt sin lasmuigh de shainchúram an ionaid oibre, d'fhéadfadh go mbeadh sé oiriúnach do *DDLETB* gníomh araíonachta a agairt.
- Ní féidir úsáid a bhaint as an Idirlíon/Néalseirbhísí chun íoc as gníomhaíochtaí neamhúdraithe nó mídhleathacha, iad a fhógairt, a bheith rannpháirteach iontu nó chun tacú leo ar bhealach eile.
- Ní ceadmhach an Idirlín/Néalseirbhísí a úsáid chun liostaí nó faisnéis faoin eagraíocht a sholáthar do dhaoine eile agus/nó chun faisnéis rúnaicmithe a sheoladh gan cead scríofa a fháil roimh ré.

8. Bonneagar Gutha

Tá rochtain ar fhóin dheasc, ar fhóin bhog nó ar fhóin phóca dírithe ar chuspóirí *DDLETB* amháin. Cé nach bhfuil cosc dian ar ghlaonna pearsanta a dhéanamh agus a ghlacadh,

Polasaí/ Doiciméad Uimh: PL/016	Leagan Uimh: V1.5 Samhain 2017
Leaganacha roimhe seo: N/B	Dáta Éifeachta: 26/07/2018
Faomhadh/Nótáil Boird Eanáir 2019	Dáta Athbhreithnithe: 24/07/2019

moltar don fhoireann é seo a choinneáil chomh híseal agus is féidir. Forchoimeádan *DDLETB* an ceart faireachán a dhéanamh ar úsáid an bhonneagair ghutha.

Cuirtear roinnt fón póca ar fáil do bhaill foirne le haghaidh gnó *DDLETB*. Ceadaítear glaonna pearsanta ó ghutháin den sórt sin a luaithe a dhéanann an ball foirne íocaíocht. Le haghaidh faisnéise níos sainiúla féach Polasaí Úsáide Fóin Póca *DDLETB*.

Le linn uaireanta oifige, níl cosc iomlán ar ghlaonna a ghlacadh agus/nó a dhéanamh ar fhóin phóca pearsanta, ach moltar don fhoireann glaonna den sórt sin a choinneáil chomh híseal agus is féidir, áfach.

9. Uirlisí Leictreonacha Eile

Tá trealamh leictreonach eile (e.g. teilifíseáin chliste, comharthaíocht dhigiteach, printéirí, ceamaraí, meaisíní facsála etc.) ina maoin de chuid *DDLETB* agus mar sin ní mór é a chóireáil go cúramach agus é a úsáid chun críocha *DDLETB* amháin. D'fhéadfadh úsáid na nósanna imeachta araíonachta agus gníomh araíonachta a bheith mar thoradh ar mhí-úsáid trealamh le haghaidh úsáide pearsanta nó le haghaidh gnóthachan pearsanta.

10. Bradaíl

Níor cheart d'úsáideoirí bradaíl a dhéanamh (ná húsáid mar a gcuid féin, gan an cruthaitheoir bunaidh a lua) ábhar, lena n-áirítear focail nó íomhánna ón Idirlíon/Néaiseirbhísí. Níor cheart d'úsáideoirí mífhaisnéis a thabhairt orthu féin mar údar nó cruthaitheoir rud éigin a fhaightear ar líne. Ba cheart taighde a dhéantar tríd an Idirlíon/Néaiseirbhísí a lua go cuí, rud a thugann creidiúint don bhunúdar.

11. Na Meáin Shóisialta

Aithníonn *DDLETB* láithreach agus luach uirlisí meán sóisialta ar féidir leo cumarsáid, foghlaim agus comhoibriú a éascú. Agus na huirlisí seo á n-úsáid, táthar ag súil go ndéanfaidh úsáideoirí cumarsáid leis an iompar cuí agus gairmiúil céanna ar líne agus atá as líne.

Ba cheart d'úsáideoirí machnamh a dhéanamh ar rialacha a rialaíonn cóipcheart, maoin intleachtúil agus rúndacht roimh phostáil chuig na meáin shóisialta.

Ba cheart d'úsáideoirí a bheith aireach ar a socruithe príobháideachais agus ar a bpostálacha ar ardáin shóisialta phearsanta. Ba chóir d'fhostaithe a thabhairt faoi deara go bhfuil úsáid na meán sóisialta i suíomh oibre faoi réir na dtreoirínte agus na rialacha céanna a leagadh amach roimhe seo sa pholasaí seo. Le haghaidh faisnéise níos sonraí féach Polasaí Meán Sóisialta *DDLETB*.

12. Meáin Inbhainte

Ní ceadmhach meáin inbhainte ar nós dlúthdhiosca, DVD, tiomántán USB nó cártaí SD etc. a úsáid chun sonraí *DDLETB* a stóráil agus a iompar.

Polasaí/ Doiciméad Uimh: PL/016	Leagan Uimh: V1.5 Samhain 2017
Leaganacha roimhe seo: N/B	Dáta Éifeachta: 26/07/2018
Faomhadh/Nótáil Boird Eanáir 2019	Dáta Athbhreithnithe: 24/07/2019

Má tá amhras ort faoi stóráil sonraí, déan teagmháil leis an Roinn TFC le do thoil.

13. Criptiú

Ní mór na sonraí DDLETB go léir atá stóráilte ar ghléasanna *DDLETB* a chosaint le bogearraí criptithe. Tá an ball foirne freagrach as a chinntiú go bhfuil na sonraí criptithe agus go bhfuil na bogearraí criptithe cothrom le dáta.

Má tá amhras ort faoi chriptiú, déan teagmháil leis an Roinn TFC le do thoil.

14. Beir leat do Ghléas Féin (BYOD)

Ní cheadaítear BYOD laistigh de DDLETB.

Áiríonn gléis BYOD ach níl siad teoranta do na nithe seo a leanas:

- Ríomhairí Glúine
- Ríomhairí Deisce
- Fóin chliste
- Táibléid
- Méaróga Cuimhne USB
- Ceamaraí digiteacha
- Aon ghléas atá in ann nascadh le bonneagar DDLETB.

Ar mhaithe le soiléireacht, ní mheastar gur gléas BYOD é gléas atá faoi úinéireacht tuismitheora/caomhnóra, arna bhainistiú ag córas Bainistíochta Gléasanna Soghluaiste DDLETB i dtimpeallacht 1:1.

15. Cianrochtain

Clúdaíonn an chuid seo dhá ghné de chianrochtain:

1. Rochtain Úsáideoir Inmheánach (cianobair nó cianrochtain ar chórais)
2. Rochtain Úsáideoir Seachtrach ar bhonn AD-hoc agus i gcomhréir le SLA comhaontaithe.

15.1 Chianobair

Má cheadaítear é le haghaidh cianobair, cuirfidh DDLETB trealamh TFC ar fáil don fhoireann lena chumasú go mbeidh siad in ann oibriú ó chian.

Ceanglaítear ar bhaill foirne comhaontú iasachta a shíniú sula bhfaighidh siad trealamh den sórt sin agus ní mór an trealamh a thabhairt ar ais nuair nach mbíonn feidhm le cianobair a thuilleadh, nuair a thagann deireadh le conradh fostaíochta nó nuair a théann sé ar scor.

Polasaí/ Doiciméad Uimh: PL/016	Leagan Uimh: V1.5 Samhain 2017
Leaganacha roimhe seo: N/B	Dáta Éifeachta: 26/07/2018
Faomhadh/Nótáil Boird Eanáir 2019	Dáta Athbhreithnithe: 24/07/2019

Is le DDLETB an trealamh i gcónaí.

Le haghaidh tuilleadh sonraí, féach le do thoil do Pholasáí Oibre Cianoibrithe DDLETB

15.2 *Caighdeáin Theicniúla TFC*

1. Ní mór don Roinn TFC rochtain iargúlta d'úsáideoirí DDLETB a fhaomhadh.
2. Ní mór caighdeáin chumraíochta & prótacail úsáide a aontú leis an Roinn TFC do gach comhpháirt den chóras cianrochtana;

Polasáí/ Doiciméad Uimh: PL/016	Leagan Uimh: V1.5 Samhain 2017
Leaganacha roimhe seo: N/B	Dáta Éifeachta: 26/07/2018
Faomhadh/Nótáil Boird Eanáir 2019	Dáta Athbhreithnithe: 24/07/2019

15.3 Freagrachtaí Tríú Páirtithe

1. Ní mór teicneolaíochtaí cianrochtana a úsáideann tríú páirtithe chun rochtain a fháil ar bhonneagar teicneolaíochta DDLETB a chumrú chun seisiúin a dhínascadh go huathoibríoch tar éis 10 nóiméad neamhghníomhaíochta.
2. Ní mór caighdeáin chumraíochta a fhorbairt do gach comhbhall den chóras cianrochtana
  - a) Ní mór do na caighdeáin seo aghaidh a thabhairt ar na leochaileachtaí slándála go léir atá ar eolas agus a bheith comhsheasmhach le caighdeáin daingniú córais a nglactar leo sa tionscal;
  - b) Ní mór caighdeáin chumraíochta an chórais a nuashonrú de réir mar a shaináithnítear saincheisteanna leochaileachta nua;
  - c) Ní mór caighdeáin chumraíochta córais a chur i bhfeidhm nuair a bhíonn córais nua cumraithe agus fíoraithe mar chórais atá i bhfeidhm sula n-úsáidfead córas i mbonneagar teicneolaíochta DDLETB.
3. Ní dhéanfar cothabháil ach amháin mar a chomhaontaítear le DDLETB
4. I gcás ina gceadaítear sin, déanfar cianrochtain ar mhaithe le cothabháil soláthraithe nó le diagnóisic a rialú go dian chun slándáil an chórais a chosaint.
5. Ní mór rialuithe slándála a chomhaontú agus a shainiú i gconradh leis an tríú páirtí agus ní mór modh comhaontaithe rochtana a bheith san áireamh leo.
6. Ní mór aon ghníomhaíocht amhrasach a thuairisciú go pras do Roinn TFC DDLETB.
 Ní mór gach cianrochtain ar shonraí corparáideacha ó sholáthraithe tríú páirtí a chomhaontú mar chuid de chomhaontú comhroinnte sonraí ag DDLETB
7. I gcás ina bhfuil cianrochtain shealadach ag teastáil ó thríú páirtí, ní mór í a dheonú mar a leanas:
  - a) Ní mór rochtain a iarraidh sula ndéantar iarracht nascadh;
  - b) Ní mór é a dhíghníomhachtú nó a dhíchumasú díreach tar éis gach úsáide;
8. Ní sholáthrófar cianrochtain ach ar bhonn sealadach d'eagraíochtaí tríú páirtí (custaiméir nó eagraíocht tacaíochta).

15.4 Freagrachtaí Úsáideora

1. Ní féidir ach teicneolaíochtaí cianrochtana slána atá ceadaithe ag an roinn TFC, mar LOGMEIN, a úsáid agus rochtain á fáil ar chórais DDLETB.
2. Ní cheadaítear uirlisí cianrochtana a bhunaíonn naisc amach agus i gcónaí mura gceadaíonn an Roinn TFC e.g. VNC, Team Viewer agus Logmein [etc].
3. Ní mór rochtain ar shonraí cuideachta a dhéanamh ach amháin thar sheisiúin shlána agus úsáid á baint as criptiú ceadaithe.

Polasaí/ Doiciméad Uimh: PL/016	Leagan Uimh: V1.5 Samhain 2017
Leaganacha roimhe seo: N/B	Dáta Éifeachta: 26/07/2018
Faomhadh/Nótáil Boird Eanáir 2019	Dáta Athbhreithnithe: 24/07/2019

4. Ní mór úsáideoirí cianrochtana a bheith cláraithe agus údaraithe sula n-úsáideann siad an tseirbhís a cheadaíonn nascadh le Sonraí DDLETB.
5. Ní mór Fíordheimhniú Ilfhachtóiriúil a bheith riachtanach chun réiteach cianrochtana DDLETB a úsáid.
6. Ní mór aon ghníomhaíocht amhrasach a thuairisciú go pras don Roinn TFC.
7. Níor cheart ciandintíúir (lena n-áirítear aon siogairlín slán) a roinnt le haon duine.

16. Sárúithe ar Pholasaí

Mura gcloítear leis an bpolasaí agus leis na treoirínte thuas d'fhéadfadh go mbeadh na nithe seo a leanas mar thoradh air:

- Rochtain ar fheistí agus ar chórais DDLETB a tharraingt siar ón úsáideoir/na húsáideoirí lena mbaineann
- Tús a chur le nósanna imeachta araíonachta agus gníomh araíonachta, suas agus go dtí dífhostú san áireamh.
- Is féidir imeachtaí coiriúla nó sibhialta a thionscnamh mar thoradh ar shárúithe tromchúiseacha ar an mbeartas.

Polasaí/ Doiciméad Uimh: PL/016	Leagan Uimh: V1.5 Samhain 2017
Leaganacha roimhe seo: N/B	Dáta Éifeachta: 26/07/2018
Faomhadh/Nótáil Boird Eanáir 2019	Dáta Athbhreithnithe: 24/07/2019

AGUISÍN A Sainmhínithe a úsáidtear ar fud na bpolasaithe liostaithe

- **BYOD – “Beir Leat Do Ghléas Féin”** - an cleachtas cead a thabhairt d’fhostaithe eagraíochta a gcuid ríomhairí, fóin chliste nó gléasanna eile a úsáid chun críche a ndualgais fostaíochta a chomhlíonadh;
- **Sonraí DDLETB** – ciallaíonn sé **sonraí** ar bith agus na sonraí go léir arna gcothabháil ag **DDLETB** lena n-áirítear, ach gan a bheith teoranta dóibh, sonraí a bhaineann lena airgeadas, cánacha, fostaithe, custaiméirí, mic léinn, soláthraithe agus an gnó;
- **Sonraí** - Tagraíonn an téarma sonraí d’fhaisnéis lena n-áirítear faisnéis a stóráiltear nó a tharchuirtear i bhformáid leictreonach;
- **Gléas**- Tagraíonn an téarma gléas d’aon deasc, ríomhaire glúine, táibléad nó cruá-earraí comhchosúla a úsáidtear chun nascadh le bonneagar TFC DDLETB
- **Réiteach Bainistíochta Gléas** - - is cineál teicneolaíochta bainistíochta nó slándála é a chuireann ar chumas riarthóirí TF monatóireacht a dhéanamh ar, gléasanna DDLETB a ritheann thar chórais oibriúcháin iolracha a bhainistiú agus a shlánú;
- **Criptiú** – an próiseas chun faisnéis a chomhshó ionas nach féidir le daoine neamhúdaraithe í a léamh;
- **HTTPS** - Is é an prótacal aistrithe hipirtéacs slán (HTTPS) an leagan slán de HTTP, arb é an príomhphrotacal a úsáidtear chun sonraí a sheoladh idir brabhsálaí gréasáin agus suíomh Gréasáin. Tá HTTPS criptithe chun slándáil an aistrithe sonraí a mhéadú;
- **Faisnéis** - Tagraíonn an téarma faisnéis d’eolas is féidir a stóráil in aon fhoirm, cibé acu i bhfoirm chlóite nó leictreonach;
- **MFA** – Fíordheimhniú Ilfhachtóiriúil, - is próiseas é ina ndéantar sainiúlacht úsáideora a fhíorú tuilleadh trí ghlaó gutháin, feidhmchlár fíordheimhniweora, siogairlín slán nó cód a sheoltar trí ríomhphost, SMS nó aon mhodh tánaisteach chun sainiúlacht úsáideora a fhíorú;
- **ní mór** – a thagraíonn do ghníomh atá ina riachtanas iomlán de chuid na mbeartas;

Polasaí/ Doiciméad Uimh: PL/016	Leagan Uimh: V1.5 Samhain 2017
Leaganacha roimhe seo: N/B	Dáta Éifeachta: 26/07/2018
Faomhadh/Nótáil Boird Eanáir 2019	Dáta Athbhreithnithe: 24/07/2019

- **Próiseáil** – ciallaíonn sé aon oibríocht nó sraith oibríochtaí a dhéantar ar shonraí pearsanta nó ar thacair sonraí pearsanta, cibé acu trí mhodhanna uathoibrithe nó nach ea, amhail bailiú, taifeadadh, eagrú, struchtúrú, stóráil, oiriúnú nó athrú, aisghabháil, comhairliúchán, úsáid, nochtadh trí tarchur, scaipeadh nó cur ar fáil ar shlí eile, ailíniú nó comhcheangal, srianadh, glanadh nó scriosadh;
- **TFC Scátha** – tagraíonn sé d’úsáid crua-earraí nó bogearraí a bhaineann le TFC ag aon suíomh, roinn nó úsáideoir de chuid DDLETB, i ngan fhios don Roinn TFC. Is féidir le TFC Scátha néalseirbhísí, bogearraí agus crua-earraí a chuimsiú. Féadfar slándáil, rialachas agus rioscaí gaolmhara a thabhairt isteach do bhonneagar sonraí agus teicneolaíochta DDLETB le húsáid TFC Scátha.
- **ba cheart** – tagraíonn sé do ghníomh ba cheart a chur i bhfeidhm. D’fhéadfadh cúis bhailí a bheith ann neamhaird a dhéanamh ar mhír ar leith i gcúinsí áirithe. Sa chás seo, ní mór na himpleachtaí iomlána a thuiscint, a mheasta go cúramach, a dhoiciméadú agus a fhaomhadh ag an mbainistíocht chuí sula roghnaítear cúrsa difriúil;
- **Sonraí Íogaire** – Na sonraí go léir atá aicmithe mar shonraí atá íogair ó thaobh tráchtála de nó faoi phribhléid, nó sonraí de chuid Chatagóir Speisialta mar atá sainmhínithe ag an RGCS sa chaoi is gur sonraí pearsanta iad a nochtann bunús ciníoch nó eitneach, tuairimí polaitiúla, creidimh reiligiúnacha nó fealsúnacha, nó ballraíocht cheardchumainn, agus próiseáil toirmiscfear sonraí géiniteacha, sonraí bithmhéadracha chun críche duine nádúrtha a shainathint go huathúil, sonraí a bhaineann le sláinte nó sonraí a bhaineann le saol gnéis nó claonadh gnéasach duine nádúrtha;
- **Sonraí Pearsanta** – mar atá sainmhínithe ag an RGCS, ciallaíonn sé aon fhaisnéis a bhaineann le duine nádúrtha sainaitheanta nó inaitheanta (‘ábhar sonraí’); is ionann duine nádúrtha inaitheanta agus duine is féidir a shainathint, go díreach nó go hindíreach, go háirithe trí thagairt a dhéanamh d’aitheantóir amhail ainm, uimhir aitheantais, sonraí suímh, aitheantóir ar líne nó d’fhachtóir amháin nó níos mó a bhaineann go sonrath leis an bhfisic agus leis an bhfiseolaíoch, sainiúlacht ghéiniteach, mheabhrach, eacnamaíoch, chultúrtha nó shóisialta an duine nádúrtha sin;
- **Bonneagar Teicneolaíochta** – Gach teicneolaíocht ríomhaireachta, nascachta agus néal-óstaithe atá faoi úinéireacht nó faoi bhainistiú DDLETB agus a tríú páirtithe ar conradh;

Polasaí/ Doiciméad Uimh: PL/016	Leagan Uimh: V1.5 Samhain 2017
Leaganacha roimhe seo: N/B	Dáta Éifeachta: 26/07/2018
Faomhadh/Nótáil Boird Eanáir 2019	Dáta Athbhreithnithe: 24/07/2019

- **Úsáideoir** – tagraíonn sé d’fhostaí, bíodh sé lánaimseartha nó páirtaimseartha, conraitheoir, intéirneach, comhpháirtí, comhairleoir, duine seachtrach nó eagraíocht, agus glacann sé foghlaimeoir nó mac léinn freisin. Tuilleadh:
  - Úsáideoir Imheánach – tagraíonn sé seo do bhall foirne lánaimseartha nó páirtaimseartha, intéirneach, foghlaimeoir, mac léinn, tuismitheoir/caomhnóir foghlaimeora nó mic léinn faoi ocht mbliana déag d’aois;
  - Úsáideoir Seachtrach – a thuigeann conraitheoirí, comhpháirtithe agus / nó comhairleoirí, daoine aonair agus eagraíochtaí seachtracha.
- **Cianrochtain**
tagraíonn sé d’úsáid agus riarachán na timpeallachta cianoibre a úsáidtear ag **DDLETB** chun próiseáil Sonraí DDLETB ag fostaithe a éascú.

Polasaí/ Doiciméad Uimh: PL/016	Leagan Uimh: V1.5 Samhain 2017
Leaganacha roimhe seo: N/B	Dáta Éifeachta: 26/07/2018
Faomhadh/Nótáil Boird Eanáir 2019	Dáta Athbhreithnithe: 24/07/2019

AGUISÍN B Reachtanna ábhartha

Tá oibleagáid ar DDLETB cloí leis na ceanglais ábhartha dlí agus rialála maidir le taifid airgeadais, sonraí pearsanta custaiméirí agus eagraíochta etc.

Áirítear le reachtaíocht ábhartha in Éirinn, ach níl sí teoranta dóibh:

- Na hAchtanna um Chosaint Sonraí, 1988 go 2018
 Tá roinnt riachtanas reachtach ag DDLETB maidir le próiseáil sonraí pearsanta. . Áirítear leis seo bailiú, úsáid, coinneáil, slándáil sonraí pearsanta ó rochtain neamhúdaraíthe, nochtadh, scriosadh nó cailteanas de thaisme, agus an ceanglas chun Iarratais ar Chearta an Ábhair Sonraí a chomhlíonadh. Cuireann reachtaíocht príobháideachta srianta freisin ar phríobháideacht a shanntar do dhaoine aonair agus ar leibhéal na sonraí úsáideora ar féidir monatóireacht a dhéanamh orthu laistigh de DDLETB
- Na hAchtanna um Shábháilteacht, Sláinte agus Leas ag an Obair
- Na hAchtanna Cóipchirt agus Ceart Gaolmhar
 Is cion é bogearraí nó doiciméid atá faoi chóipcheart a chóipeáil. Tá polasaí ag DDLETB nach n-úsáidtear ach meáin cheadúnaithe laistigh den eagraíocht.
- An tAcht um Dhamáiste Coiriúil, 1991 agus An tAcht um Cheartas Coiriúil (Cionta Gadaíochta agus Calaoise), 2001
 Is cion é damáiste nó bagairt damáiste do shonraí nó do bhonneagar TFC. Féadfaidh aon iarracht ar rochtain nó damáiste a dhéanamh ar shonraí nó ar threalamh nár deonaíodh rochtain fhoirmiúil d'úsáideoir orthu a bheith ina sárú ar an Acht seo, agus dá bhrí sin is cion inchúisithe í.
- An tAcht um Gháinneáil ar Leanaí agus Pornagrafaíocht Leanaí 1998 go 2004
 Má fheiceann úsáideoir nó má fhaigheann sé/sí aon íomhá(nna) nó meáin (pictiúr, grafaic, leabhrán, clóstéip, físeán etc.) a thaispeánann leanbh atá i mbun gnímh ghnéis nó ag fianú gníomh gnéasach sainráite, ní mór é a thuairisciú do na Gardaí – tá ceanglas tuairiscithe sainordaitheach ag an Acht seo nach bhfuil aon eisceachtaí ann. Déileálfar le haon eachtra dá leithéid de réir an Pholasaí um Chosaint Leanaí.

Polasaí/ Doiciméad Uimh: PL/016	Leagan Uimh: V1.5 Samhain 2017
Leaganacha roimhe seo: N/B	Dáta Éifeachta: 26/07/2018
Faomhadh/Nótáil Boird Eanáir 2019	Dáta Athbhreithnithe: 24/07/2019

- Féadfar iad seo a leanas a áireamh ar reachtaíocht eile
  - Na hAchtanna um Chomhionannas Fostaíochta, [1998](#)
  - An tAcht um Stádas Comhionann, [2000](#) agus [2012](#)
  - Na Rialacháin Ginearálta maidir le Cosaint Sonraí [RGCS](#)
  - An tAcht um Boird Oideachais agus Oiliúna, [2013](#)
  - Na hAchtanna Cuideachtan [1963 - 2001](#)
  - Reachtaíocht um Shaoirse Faisnéise
  - An tAcht um Chartlann Náisiúnta

  - Bunreacht na hÉireann (Ceart intuigthe chun príobháideachta pearsanta faoi Airteagal 40.3.1)
  - An Coinbhinsiún Eorpach um Chearta an Duine (Article 8)
  - An Conradh Liospóin (Airteagal 16)
  - An Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh (Airteagal 8)
  - Rialacháin maidir le ríomh-Phríobháideachas 2011 (I.R. 336 de 2011)

Polasaí/ Doiciméad Uimh: PL/016	Leagan Uimh: V1.5 Samhain 2017
Leaganacha roimhe seo: N/B	Dáta Éifeachta: 26/07/2018
Faomhadh/Nótáil Boird Eanáir 2019	Dáta Athbhreithnithe: 24/07/2019